

๑. ยุทธศาสตร์กระทรวง Promotion, Prevention & Protection Excellence

แผนงานกระทรวง ๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)

โครงการกระทรวง ๑_๒. โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๑. เพื่อควบคุมโรคในช่องปากและลดการสูญเสียฟันแท้ในเด็กอายุ ๑๒ ปี

๒. ชื่อโครงการ โครงการคุณแม่ฟันดีเพื่อลูกแข็งแรง

๓. หลักการและเหตุผล

กลุ่มหญิงตั้งครรภ์เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้แก่ โรคเหงือกอักเสบ และโรคฟันผุ เนื่องจากระดับฮอร์โมนในร่างกายที่เปลี่ยนแปลง มีผลทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน แพ้ท้อง เกิดอาการเบื่ออาหารหรือรับประทานอาหารบ่อยครั้ง โดยพฤติกรรมการกินอาหารบ่อยครั้งหรือกินไม่เป็นเวลา มีผลทำให้เหงือกอักเสบและเกิดโรคฟันผุได้ง่าย ร่วมกับการไม่สามารถดูแลรักษาสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม มีโอกาสเกิดโรคปริทันต์ที่มีผลต่อการเกิดภาวะการคลอดก่อนกำหนดและเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อย ซึ่งคุณแม่ที่มีฟันผุและเหงือกอักเสบในช่องปากสามารถถ่ายทอดเชื้อโรคไปสู่ลูกได้โดยทางน้ำลาย การดูแลสุขภาพช่องปากในระหว่างตั้งครรภ์จึงเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งที่ต้องบูรณาการไปพร้อมกับการให้บริการฝากครรภ์

ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมป้องกันทางทันตสุขภาพช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ในปี ๒๕๕๘, ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ พบว่า หญิงตั้งครรภ์ในเขตอำเภอนครไทยมีปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้แก่ โรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ มีหินน้ำลาย ร้อยละ ๗๓.๘๐, ๖๗.๖๑ และ ๖๔.๗๐ ตามลำดับ ซึ่งการสอนและกระตุ้นให้หญิงตั้งครรภ์มีพฤติกรรมการเลือกกินอาหารที่เหมาะสม ตลอดจนมีการแปรงฟันที่ถูกวิธีอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการดูแลตรวจสุขภาพช่องปากเพื่อแนะนำการรักษาทางทันตกรรมที่จำเป็น เป็นกลวิธีในการป้องกันปัญหาสุขภาพช่องปากในหญิงตั้งครรภ์ได้

คณะทำงานกลุ่มงานทันตกรรม คปสอ.นครไทย ได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมป้องกันทางทันตสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ เพื่อให้กลุ่มหญิงตั้งครรภ์มีความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปาก ตลอดจนได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ทราบถึงปัญหาสุขภาพช่องปากของตนเอง และเข้าถึงการรับบริการรักษาทางทันตกรรมตามความจำเป็น เพื่อลดปัญหาการเกิดโรคในช่องปาก สร้างเสริมสุขภาพช่องปากที่ดีให้กับแม่และยังเป็นการสร้างพื้นฐานสุขภาพช่องปากและสุขภาพร่างกายที่ดีสำหรับลูกที่จะเกิดมาอีกด้วย

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากและได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
๒. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับการฝึกทักษะการแปรงฟันที่ถูกวิธี
๓. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ที่ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากได้รับบริการรักษาทางทันตกรรมที่จำเป็น

/๕. กลุ่มเป้าหมาย...

๕. กลุ่มเป้าหมาย

หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ที่มาใช้บริการในสถานบริการสุขภาพ อำเภอนครไทย
จำนวน ๕๐๐ คน

๖. สถานที่ดำเนินกิจกรรม

๑. คลินิกฝากครรภ์ในสถานบริการสุขภาพ อำเภอนครไทย จำนวน ๒๑ แห่ง
๒. ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย

๗. วิธีการดำเนินงาน/กิจกรรม/ขั้นตอน

๑. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากและได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
 - ๑.๑ ชี้แจงการดำเนินงาน ให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพ อำเภอนครไทย
 - ๑.๒ ตรวจสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์ พร้อมลงบันทึกในแบบบันทึกการตรวจฟัน และสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก โดยทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๒. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับการฝึกทักษะการแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี
 - ๒.๑ ให้ทันตสุขศึกษาและฝึกปฏิบัติการแปรงฟันโดยทันตบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๓. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ที่ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากได้รับการรักษาทางทันตกรรมที่จำเป็น
 - ๓.๑ ให้บริการรักษาทางทันตกรรมตามความจำเป็น เช่น ชุดหินปูน, อุดฟัน, ถอนฟัน กรณีหน่วยบริการไม่มีทันตบุคลากร ให้ส่งต่อคลินิกทันตกรรมโรงพยาบาล
 - ๓.๒ ออกเยี่ยมบ้านหลังคลอดร่วมกับงานส่งเสริมสุขภาพ
๔. รวบรวมและสรุปผลการดำเนินงาน

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

กิจกรรมให้บริการต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ – กันยายน ๒๕๖๑

๙. งบประมาณ

จากเงินบำรุงโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย จำนวน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน)
โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

๑. แปรงสีฟันผู้ใหญ่ ๕๐๐ ด้าม ด้ามละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะทำงานทันตกรรม คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอนครไทย
นางสาวบุญยวรรณ คำหล้า เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน รพ.ร.นครไทย

๑๑. การประเมินผล

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล/เอกสาร
๑. หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากและได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	> ร้อยละ ๙๐	ทะเบียนตรวจฟันหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์
๒. หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับการฝึกทักษะการแปรงฟัน	> ร้อยละ ๙๐	ทะเบียนตรวจฟันหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์
๓. หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ที่ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากได้รับบริการรักษาทางทันตกรรมที่จำเป็น	> ร้อยละ ๔๐	ทะเบียนตรวจหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์และทะเบียนการเข้ารับบริการทันตกรรม

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- หญิงตั้งครรภ์นำความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากและทักษะการแปรงฟันที่ถูกต้องวิธีไปปฏิบัติดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองและลูก ส่งผลให้ตนเองและลูกมีสุขภาพช่องปากและสุขภาพร่างกายที่ดี
- หญิงตั้งครรภ์ได้รับการรักษาทางทันตกรรมมีสุขภาพช่องปากที่ดีขึ้น ส่งผลให้ตนเองและลูกมีสุขภาพที่ดีขึ้น

๑๓. การอนุมัติโครงการ

ลงชื่อ บุญยวรรณ คำหล้า ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวบุญยวรรณ คำหล้า)
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

ลงชื่อ ปทุมพรพรรณ พรหมสินชัย ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวปทุมพรพรรณ พรหมสินชัย)
ทันตแพทย์ชำนาญการ

อนุมัติโครงการ คุณแม่ฟันดีเพื่อลูกแข็งแรง จำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

ลงชื่อ [ลายเซ็น] ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสุภาพร ปรางค์เจริญ)
นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย

